

ÚLOHA MEŠTIANSTVA

v modernizačných procesoch pri prechode
od stavovskej k občianskej spoločnosti
(Uhorsko a Slovensko 1780 – 1918)

MEDZINÁRODNÁ VEDECKÁ KONFERENCIA • VEGA 2/0069/21

24. – 25. máj 2023

Múzeum mesta Bratislavy, Faustova sieň
Radničná 1, 815 18 Bratislava

- 9.00 – 9.30 Prezentácia účastníkov
- 9.30 – 9.40 Privítanie a slávnostné prfhovory:
Mgr. Zuzana Palicová, riaditeľka Múzea mesta Bratislavy
PhDr. Slavomír Michálek, DrSc., riaditeľ Historického ústavu
Slovenskej akadémie vied, v. v. i.

Meštianstvo – pojmy a interpretácie

- 9.40 – 10.00 **OBČANSKÉ VRSTVY V ČESKÝCH ZEMÍCH V PROCESU SPOLEČENSKÉ
MODERNIZACE (1850 – 1914)**
Prof. PhDr. Pavel Kladiwa, PhD.
Filozofická fakulta Ostravskej univerzity, Katedra histórie, Ostrava
- 10.00 – 10.20 **REDEFINÍCIE A NOVÉ IMPULZY. „STARÉ MEŠTIANSTVO“ V UHORSKU
V HISTORICKOM DISKURZE**
Mgr. Štefan Gaučík, PhD. et PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 10.20 – 10.30 Diskusia
- 10.30 – 10.50 Prestávka na kávu

Meštianstvo v procesoch formovania modernej spoločnosti

- 10.50 – 11.10 **SPOLKY – MEŠTIANSKOSŤ – OBČIANSKOSŤ. NA PRÍKLADE
DOBROČINNOSTI, SVOJPOMOCI A SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI
V UHORSKU V 19. STOROČÍ**
PhDr. Elena Mannová, CSc.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 11.10 – 11.30 **UHORSKÉ MEŠTIANSTVO – OBJEKT I SUBJEKT CHUDOBINSKEJ
STAROSTLIVOSTI (1750 – 1850)**
Mgr. Ingrid Kušniráková, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 11.30 – 11.50 **RODINNÉ VÄZBY ČLENOV MUNICIPALNEHO VÝBORU MESTA
PREŠPOROK V OBDOBÍ DUALIZMU**
Mgr. Jana Magdaléna Májeková
doktorandka, Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 11.50 – 12.00 Diskusia
- 12.00 – 12.45 Prestávka na obed

Meštianstvo – politický a národný rozmer

- 12.45 – 13.05 **FORMOVANIE SLOVENSKEJ MEŠTIANSKEJ INTELIGENCIE V OBDOBÍ NEOABSOLUTIZMU (NA PRÍKLADE BANSKEJ BYSTRICE)**
Doc. Peter Šoltés, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 13.05 – 13.25 **SPOLOČENSKÁ A NÁRODNOPOLITICKÁ ČINNOSŤ UHROFILNÝCH SLOVENSÝCH OSOBNOSTÍ V OBDOBÍ DUALIZMU**
Dr. habil. Barna Ábrahám, PhD.
Filozofická fakulta Univerzity Loránda Eötvösa, Katedra rumunského jazyka, Budapešť
- 13.25 – 13.45 **OBRAZ MENIACEJ SA KULTÚRNEJ IDENTITY NEMECKOJAZYČNÉHO MEŠTIANSTVA NA PRÍKLADE MESTSKÝCH DIVADIEL V PREŠPORKU, TĚMEŠVÁRI A KARLOVÝCH VAROCH**
Mgr. Jana Laslavíková, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 13.45 – 14.05 **RUDOLF MARKOVIČ A ELO ŠÁNDOR – VZÁJOMNÁ REFLEXIA DVOCH MEŠŤANOV ZAČIATKOM 20. ROKOV 20. STOROČIA**
Mgr. Peter Macho, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 14.05 – 14.30 Diskusia a uzavretie prvého dňa konferencie

25. máj 2023

Štvrtok

Meštianstvo – sociálno-kultúrny rozmer

- 9.30 – 9.50 **SLOVÁCI A MAĎARI V NOHAVICIACH A V GATIACH. FORMOVANIE MEŠTIANSTVA V DOLNOZEMSKÝCH SLOVENSÝCH OSADÁCH**
Mgr. József Demmel, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava; Národná univerzita verejnej služby, Výskumný ústav Józsefa Eötvösa, Budapešť
- 9.50 – 10.10 **STRATÉGIE ZABEZPEČENIA VZDELANIA PRE SYNOV A DCÉRY MEŠTIANSKÝCH RODÍN (PRÍKLADY Z RODÍN SLOVENSÝCH NÁRODOVCOV)**
PhDr. Daniela Kodajová, PhD.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 10.10 – 10.30 **EMANCIPOVANÁ ČLENKA PREŠPORSKEJ MEŠTIANSKEJ RODINY**
PhDr. Elena Kurincová
Múzeum mesta Bratislavy, Bratislava

- 10.30 – 10.50 Prestávka na kávu
- 10.50 – 11.10 **DEMOGRAFICKÉ A SOCIÁLNE DOPADY EPIDÉMIE CHOLERY V MESTÁCH ZVOLENSKEJ ŽUPY**
Mgr. Ján Golian, PhD.
Filozofická fakulta Katolíckej univerzity v Ružomberku, Ružomberok
- 11.10 – 11.30 **MÚZEJNÁ DOKUMENTÁCIA KAŽDODENNÉHO ŽIVOTA MEŠTIANSKÝCH RODÍN V 19. STOROČÍ NA PRÍKLADOCH ZO ZBIEROK MÚZEA MESTA BRATISLAVY**
Mgr. Zuzana Francová
Múzeum mesta Bratislavy, Bratislava
- 11.30 – 11.50 Diskusia
- 11.50 – 12.45 Prestávka na obed

Špecifické skupiny meštianstva: manažéri a finančníci

- 12.45 – 13.05 **ÚLOHA MEŠTIANSTVA V ROZVOJI NÁRODNE SLOVENSKEHO PEŇAŽNÍCTVA NA ÚZEMÍ SLOVENSKA PRED ROKOM 1918**
PhDr. Ludovít Hallon, DrSc.
Historický ústav Slovenskej akadémie vied, v. v. i., Bratislava
- 13.05 – 13.25 **SLOVENSKE BANKOVÉ ELITY V SLUŽBÁCH SLOVENSKEHO NÁRODNÉHO HNUTIA**
PhDr. František Chudják, PhD.
Národná banka Slovenska, Bratislava
- 13.25 – 13.45 **ČESKÍ FINANČNÍCI V UHORSKU NA ZAČIATKU 20. STOROČIA. PRÍKLAD ŽIVNOSTENSKEJ BANKY**
Mgr. Gergely Izsák
doktorand, Filozofická fakulta Univerzity Loránda Eötvösa, Budapešť;
archivár, Maďarský národný archív, Budapešť
- 13.45 – 14.00 Diskusia
Hodnotenie konferencie
Záver